

ЦЪРКОВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ БЕЗПЛАТНА ЕЖЕМЕСЕЧНА ПРИТУРКА „ДУХОВНА КУЛТУРА“ — ие за религия,
 философия, наука и изкуство.

АБОНАМЕНТЪ: I. За България: За всички абонати църковни учреждения, свещеници, учители, частни лица и др. за година 130 лева (платими на два пжти); за 6 месеца 80 лева (платими на един пжт); за 3 месеца 50 лева (сжшо); II. За чужбина (абонаментът е само годишенъ и въ предплата)—250 лева. III. Само „Църковенъ вестникъ“—100 лв. Само „Духовна култура“—40 лв. Всичко, което се отнася до „Църковенъ вестникъ“ и притурката, да се адресира до Св. Синодъ, Редакцията на „Ц. В.“.

Непомѣстени ръкописи не ми да се изпращатъ до С. Предплатени, се печататъ се: 10 лева за заглавие и за всѣка останалъ обявления на църковнитъ во въ Администрацията и чрезъ агенции. отстъпка

Всички парични суми да се обявления, само итѣ страници. Плащане дата, 5 лева за подплата 2 лева. Официалнитъ обявления се изпращатъ направо обявления се приематъ итѣ получаватъ 30%.

2791 ТУКЪ, ПЛ. СВ. НЕДѢЛЯ
 БОГОСЛ. Ф-ТЕТЪ, ДАР.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Идеалътъ на светостята. — † Софийский Стефанъ.
2. Християнската Църква и новиятъ редъ въ свѣта. — Проф. Ив. С. Марковски.
3. Негласенъ подвигъ. — Протодяконъ Г. Ибришимовъ.
4. Православие и политика. — Симеонъ Симеоновъ.
5. Почитъ къмъ свещенослужителитѣ. — Н. Хр. Петлешковъ.
6. Изъ духовната сѣкровищница на Църквата.
7. Бележки и отзиви.
8. Официаленъ отдѣлъ.
9. Седмиченъ прегледъ на събитията.
10. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ. II. Въ чужбина.
11. Обявления.

† Софийский Стефанъ.

Идеалътъ на светостята.

Въ първата недѣля следъ великия празникъ Петдесетница св. Църква ежегодно почита и молитвено си спомня за всички светии, т. е. за ония, които сж се издигнали до най-висшия християнски идеалъ въ живота — идеала на светостята. Това сж людетѣ, които сж угодили на Господа Бога въ разнитѣ поприща на живота и съ много подвизи и трудове сж проявили и запечатели горещата си вѣра и безусловна преданостъ къмъ Христа и Църквата Му.

Следъ като ни показва въ редицата празници какво е сторилъ Спасителътъ за човѣчеството, следъ като най-възторжено прославя великитѣ Му дѣла и победата Му надъ смъртята и надъ силитѣ на ада, св. Църква съ материнска любовъ, за назидание и поука, прославя паметята и на всички светии, които наистина сж възлюбилъ съ цѣлата си душа Бога и, въ Негово име, и своя ближень и по тоя пжт на животъ сж се приближилъ и уподобилъ на Христа, за да могатъ да бждатъ образецъ и примѣръ за подражание на всички християни.

Идеалътъ на светостята, тѣй както органически израства отъ учението и живота на Исуса Христа и на Неговитѣ истински последователи и вѣрни тълкуватели, е най-свѣтлия и най-възвишенъ идеалъ въ живота на християнина, на човѣка въобще.

Този идеалъ е билъ чуждъ и непонятенъ за езическата древностъ, както тази древностъ е чужда въобще на свѣтоносния мирогледъ на християнството.

Езическиятъ свѣтъ въ тѣжа, отчаяние и равнодушие къмъ живота дошълъ до мъртва пропасть. Отъ философскитѣ системи на езичесвото вѣе горбень студъ, безсърдеченъ егоизъмъ и безумие. „Живѣи съ студения разсѣдъкъ, вкамени сърдцето си, потисни всички свѣтли чувства въ него!—ето лозунгитѣ на тази философия. Нѣма щастие нито въ работата на мисълта, нито въ богатството, нито въ славата, нито въ наслажденията, нито въ нѣщо друго“ — се провиква единъ отъ най-просвѣтенитѣ представители на езическата древностъ — императоръ Маркъ Аврелий. „Всичко, което се отнася до тѣлото, казва той, е течеща рѣка. Всичко, което се отнася до душата, е сънъ и димъ. Животътъ е борба, престой въ чужда земя. Следсмъртната слава е забрва. Стига съ този жалъкъ животъ, съ тѣзи жалби и смѣшни гримаси!“

Но по-късно се сепналъ Римъ и вперилъ своитѣ орлови очи на изтокъ. Тамъ вече се зазорявало. Отъ Витлеемъ изгрѣвалъ новиятъ исторически денъ, отъ Иерусалимъ настѣпвала нова империя, империята на Назарянина, почиваща върху непоклатнитѣ основи на мира, братството и любовта. Това Витлеемско зазоряване означавало и края на империята на цезаритѣ, края на всички империи на войни и насилия...

Дошълъ въ свѣта Богочовѣкътъ и донесълъ съвършения нравственъ законъ, установилъ твърди граници между доброто и злото, осветилъ човѣшката личностъ и я надарилъ съ благодатни сили за осъществяване на доброто въ живота, издигналъ предъ нея идеала на светостята. „Ако капкитѣ на влагата — казва еп. Никифоръ — иматъ благотворно влияние върху увѣхващото цвѣте, росата — върху живота, то морето на нравствения животъ, който се влѣлъ въ човѣчеството чрезъ личността на Богочовѣка Христа, толкозъ повече трѣбвало да оживи и спаси човѣчеството, въ което отъ грѣшния Адамъ вървѣлъ мжтниятъ потокъ на безнравствения животъ. Ако справедливо се казва, че нито едно явление, даже физическо, напр. ударъ на гръмъ или блѣсъкъ на мълния, не пропада безследно, то понятно е, колко надалеко и нашироко е трѣбвало да се разпростири благодатното действие на спасителния животъ, на просвѣтителната проповѣдь и на милостивитѣ чудотворения на нашия Господъ Исусъ Христосъ“. И, наистина, богата е жетвата на духа,

която християнското слънце докарва въ свѣта, ароматни сж дѣвѣята на Христовата нива, цѣли свѣтли полкове сж душитъ, огрѣни отъ лжчитѣ на светостѣта. . .

Великиятъ евангелски законъ, донесенъ отъ Христа, обръща и обновява сърдцето на свѣта, защото е обрънатъ преди всичко къмъ вълнуващото се човѣшко сърдце, къмъ неговитѣ стрѣмнини и жъбери и бездѣлни пропасти, къмъ неговитѣ пълни съ невидими тайни дълбочини, къмъ неговия безбрѣженъ животъ. Тукъ, въ тѣзи бездѣлни дълбочини, прониква Христовиятъ законъ и внася миръ, свѣтлина и хармония; тукъ той запаля огънь, който плави нечистия металъ на живота, прогонва мрака на злобата и пресича кознитѣ на дявола! Човѣшкото сърдце — това е полето на евангелската дейностъ! Тукъ тя пори дълбоки бразди и хвърля благодатни семена. Но това поле е обрасло съ трѣне и бодили. Често почвата му е камениста или пѣкъ блатиста. Необходима е непосилна работа. Затова, именно, примѣрътъ на светиитѣ, които сж били грѣшни като насъ хора и, въпрѣки това, се издигнали до върховетѣ на светостѣта, е *condito sine qua non* и за нашия възходъ по пѣтя на християнското нравствено издигане. А това издигане е божествена повеля за насъ християнитѣ.

„Бждете съвършени, както е съвършенъ вашиятъ небесенъ Отець“ (Мат. 5, 48), повелява Самъ Спасителтъ. Въ тѣзи думи е посоченъ пѣтътъ за безкрайното развитие на човѣшката личностъ и крайниятъ идеалъ на светостѣта. Християнството е радикално непримиримо съ сектантския духъ на мъртвия покой и самодоволство отъ своето нравствено състояние. *Християннитѣ*, изложенъ на постоянни опасности, уклони и падения, *трѣбва да пребивава въ постоянно напрежение, въ постоянна борба и възрастване*. Не може да се намѣри по-яркъ примѣръ за християнски животъ отъ примѣра на растението, което вѣчно върви нагоре и се развива и което нито за моментъ не се спира въ упоение, въ самодоволство отъ постигнатото. *Такъвъ е пѣтътъ и на цѣлата Църква*. Притчата за синаповото зърно, за кваса, за пѣвелитѣ — всички тѣзи притчи ни рисуватъ образа на растението, на развитието. Посланието на ап. Павла къмъ Ефесяни съ изумителна яснота изтъква тази «органическа» концепция на Църквата. Въ Църквата е скрита пълнотата на истината, но тази пълнота не е завършване на жизнения процесъ на свѣта, а само пълнота на сили, скрити въ ядка, въ семе. Тѣ проявяватъ себе си само следъ дълъгъ процесъ на растежъ. Църквата е пълнота, съвършенство. Но тази пълнота само постепенно се осъществява въ живота на вѣрващитѣ чрезъ действието на нейния Глава-Христа. Нейното развитие не е нѣщо ново, недадено отъ Христа, а е осъществяване на онзи идеалъ, който ѝ е даденъ въ Христа. Тѣй истинскиятъ християнинъ се издига отъ сила въ сила, до като достигне пълната мѣра на Христовата възраст. И колкото по-съзнателно, по-свободно и по-пълно осъществяваме Божия законъ, толкова по-високъ е нашиятъ нравственъ животъ, и — обратното. Затова и въ нравствения животъ, както и въ физическия животъ, има възраст. »Пиша вамъ, бащи, защото познахте Оногова, който е отначало. Пиша вамъ, момци, защото победихте лукавия. Пиша вамъ, момчета, защото познахте Отца“ (1 Иоан. 2, 13). Тѣй ап. Иоанъ посочва мѣжката, юношеската и детската възраст въ духовния животъ и сжщественитѣ черти на всѣка една отъ тѣхъ. Нравствениятъ законъ не се въпло-

шава въ нашия животъ изведнажъ и не еднакво се проявява въ нашитѣ различни възрасти. Пълнота на добродетелитѣ, т. е. *съвършено светъ животъ, можемъ да постигнемъ съ помощта на Христовата благодатъ, и то само следъ дълги подвизи въ доброто* А кои могатъ да бждатъ наши ръководители и наставници по пѣтя на доброто, ако не светиитѣ, т. е. ония, които вече сж изранили краката си по този труденъ и стрѣменъ пѣтъ, които сж дишали свежия въздухъ на планинитѣ, изкачили се по върховетѣ на духа и сж зърнали съ своя вътрешенъ взоръ лика на Бога? Тѣ именно, тѣзи духовни туристи трѣбва да бждатъ нашитѣ водачи и свѣтници по пѣтя къмъ Христа. И тѣхъ именно напълно заслужено ни спомня и тѣхъ прославя Църквата. Какво ни сочатъ тѣ като неизбѣжно условие за успѣшно вървене по пѣтя на светостѣта?

Първото условие е *жива, пламенна вѣра въ Господа*. Безъ такава вѣра, казватъ ни тѣ, по-добре е да не започвате този труденъ „духовенъ излетъ“, по-добре е да си стоите въ низинитѣ, въ своитѣ мрачни земни жилища, прашни и шумни улици.

За плодородността на нашата вѣра и за нейната най-ярка морално-императивна продукция е необходимо тя да бжде една не статическа, а динамическа сила, да бжде едно вѣчно движение напредъ, проявяващо се иманентно въ външни емпирически знаци и постѣпки.

Природата дори не е пасивенъ възприемникъ на Божието дѣло, а е строителъ, по Божия воля, на нови форми. И не може да бжде иначе, защото истинскиятъ животъ, като отражение на Божествения животъ, трѣбва да бжде творчество, създаване, а не застои, инертност и безразличие.

Тѣзи нѣща, колкото и да се повтарятъ и потретватъ, все се забравятъ отъ християнитѣ, затова никога не е излишно да се припомнятъ и затова Църквата, макаръ постоянно да пѣе и възпѣва светостѣта, опредѣля специаленъ день за прослава на всички свети, та за лишенъ пѣтъ да напомни на християнитѣ онова, което тѣ си мислятъ, че знаятъ добре, и което най-често забравятъ — подвига на живота, пламенната вѣра, така красиво въплотена въ живота на светиитѣ!

Вѣрата за тѣхъ, т. е. вѣрата на светиитѣ, не е сборъ отъ откъслечно и несвързано взети отъ огъня на живота теоретически, безсистемни и отвлѣчени истини на студено-любопитния умъ, а живо убеждение на пламенна правдиво сърдце, което убеждение обхваща цѣлото сжщество на човѣка и неизбѣжно се вплита въ цѣлия неговъ сложенъ духовенъ животъ и насочва цѣлата му жизнена дейностъ по твърдо опредѣленъ пѣтъ. Това е истинската пламенна вѣра, която светиитѣ сж имали и която и ние сжщо трѣбва да се стремимъ да имаме.

Тази вѣра идва като нѣкаква таинствена свѣтлина откъмъ центъра на душата и обхваща цѣлото сжщество на човѣка. Нейнитѣ извори не сж явленията на външния свѣтъ, а нѣкакви вътрешни извори, течещи тамъ, въ дълбочинитѣ на човѣшкото сърдце. Раздвижва се внезапно човѣшкото сърдце, свѣтватъ лжчи на свѣтлина, затрептятъ нѣкакви нѣжни, тихи струни и прозвучава чуденъ акордъ.

Второто условие за успѣшно вървене по стѣпкитѣ на светиитѣ и, следователно, за приближаване къмъ идеала на светостѣта, е *искренъ и нелицемѣренъ животъ въ Христа и за Христа*.

Изтъквано е не веднажъ, че сжщността на християнството, като проповѣдъ за спасението, не

е въ теоретическитѣ отвѣчености и въ диалектическитѣ разсѣждения, а въ проявата на „духъ и сила“ (1 Кор. 2, 4; 4, 20), въ християнския животъ. Християнството се появи въ историята не като философска система или като нѣкакъвъ писменъ кодексъ, за какъвто протестантитѣ смѣтатъ Библията, а като живъ организъмъ, като Църква, на която сж дадени всички средства за спасението на людетъ. „Християнството — говори художникътъ-мистикъ Овербекъ — е твърдъ непоколебимъ фактъ, както ни го предава неподкупната история, а не мека и гъвкава маса, отъ която локвата рѣка на художника може да изчае всѣка фантазия на своя мозъкъ. За хиляди християни Библията е именно тази безформена маса, отъ която тѣ строятъ своитѣ многообразни и многочислени въздушни замъци, които тѣ наричатъ »Църква Христова«. Но необходимъ е малко здравъ смисълъ, за да се разбере крайната несъстоятелностъ на тѣзи претенции“.

Това е въ най-общи линии повката отъ пресвѣтлия празникъ, посветенъ на всички светии. И въ заключение пакъ ще подчертаемъ, че християнскиятъ идеалъ на светостта не е нѣщо изъ областта на утопитъ или благочестивитъ приказки, а е една реална възможностъ, защото е билъ осъществяванъ и се осъществява отъ хора като насъ. За неговото осъществяване необходими сж две основни и добре известни условия: пламенна вяра въ Господа и любовъ къмъ ближния. **Имаме ли ги?** Този въпросъ ни поставя всѣка година Педѣлата, посветена на всички светии.

Да пригодимъ живота си по тѣхния образъ, да станемъ подражатели на тѣхния примѣръ и тогава отговорътъ на поставения ни въпросъ ще бжде положителенъ, за да кажемъ и ние заедно съ тѣхъ, при тѣхната къмъ насъ молитвена помощъ, думитѣ на св. Иоана Златоуста: „Слава Богу за всичко!“ Да кажемъ съ нестихвашъ възторгъ изповѣдта на Псалмопѣвеца: „Дивенъ Богъ во Святыхъ Своихъ, Богъ Израилевъ!“ Не само да кажемъ, но и да докажемъ послушанието си: »Тѣй да свѣтне предъ челоуцитѣ свѣтлината ви, та да видятъ добритѣ видѣла и да прославятъ небесния вашъ Отецъ«. Който чезеъ Сина ни повелява: бждете свършени бждете свети . . .“ (Мат. 5, 16. 48).

Християнската Църква и новиятъ редъ въ свѣта.

Сѣбитията, които се развиватъ въ последно време, сж отъ голѣмо значение за свѣтовната история. Тѣ сж знамение на времето, указание, че се намираме предъ завои, какъвто историята не познава. Могщата борба между великитѣ сили ще има голѣми послѣствия.

Не намираме ли се сега предъ рухването на всичко онова, което бѣ изградено съ вѣкове? Едно е безспорно, че, следъ завършване на днешната велика война, ще настѣпятъ измѣнения, както въ международнитѣ, така и въ политическитѣ, социалнитѣ и стопански отношения.

Наистина, различни сж обстоятелствата и причинитѣ, които предизвикаха днешната война, но въ основата си това е една борба за хлѣбъ и жизнено пространство; борба, за да се изгради върху развалинитѣ единъ новъ свѣтовенъ редъ на правда и международно равенство; борба за единъ вѣченъ миръ. На всѣкиго трѣбва да бжде гарантиранъ подъ слънцето сигуренъ животъ за сществуване и мирно развитие. Наредъ съ международнитѣ и политически въпроси на преденъ планъ изпѣква ста-

риятъ проблемъ на социализма и комунизма за социална правда и подобрене положението на безимотнитѣ, и той иска сега настойчиво своето разрешение.

Въ тия нови времена и нови условия на живота, много естествено е да си зададемъ въпроса: каква ще бжде ролята на християнската Църква, която е безспорно факторъ, намиращъ се надъ времето и пространството? Тя е човѣшка организация, но е създадена не по човѣшка воля, а отъ Самаго Бога и по Негова воля. Съ това тя се различава сщественно отъ всички земни и свѣтски организации. Всѣка църква има, освенъ частни, национални задачи — каквито сж особено православнитѣ народностни църкви — още и международни, общохристиянски. За разлика отъ иудейството, християнството е международна религия. Думитѣ на ап. Павла: „Нѣма вече иудейтъ, ни елинтъ; нѣма робъ, ни свободенъ“ . . . (Гал. 3, 28), сж основенъ принципъ въ християнството. И много естествено е да се запитаме: къде е сега Църквата? Каква е нейната задача всрѣдъ тоя бушувашъ приливъ и отливъ? Излишна ли е вече тя и безъ всѣкакво влияние?

Могатъ да се поставятъ още много въпроси, но тукъ ние ще се спремъ главно на единъ: отношението на Църквата къмъ социалнитѣ въпроси при новия редъ въ свѣта. Разглеждането на тоя въпросъ става още поналожително, тѣй като въ лицето на комунизма, респект. болшевизма, Църквата има не само единъ голѣмъ противникъ, но и съперникъ. Разбила се, че комунизмътъ отъ день на день еволюира и търпи измѣнения въ своитѣ практически начини на действие и теоретически схващания, но въ основата той все си остава социализъмъ съ материалистиченъ мирогледъ. Борбата срещу религията и особено срещу християнството стана по-смирена, защото болшевицитѣ се убедили, че тя е безрезултатна. Затова тѣ измѣниха и своята тактика. Сега вече не се касае за изкореняване на религията и унищожаване на Църквата отстрана на комунизма, а за измѣтването ѝ отъ нейната вѣчна социална мисия. Безсиленъ да измѣсти християнството отъ неговата теоретична и метафизична основа, комунизмътъ иска да го срази сега на практична почва.

Великата заповѣдь на Спасителя да обичаме ближния си и да му помагаме засѣга чисто практическата страна на християнския животъ; това е практическото християнство, където се проявява неговата социална роль. Тукъ комунизмътъ вижда въ Църквата опасенъ съперникъ, който трѣбва да бжде отслабенъ на всѣка цена, да бжде лишенъ отъ всѣко влияние върху живота и, на края, унищоженъ. Зашото и комунизмътъ въ известенъ смисълъ е една религия. Вѣроизповѣдането на тая религия може да се сведе къмъ следнитѣ три точки. 1. Вѣрвамъ въ ошастливителната всемогща сила на свѣта и въ всеилието на пролетариата. 2. Вѣрвамъ въ спасението на народитѣ съ помощта на собствената имъ сила, въ свободата, равенството и братството на всички човѣци, доколкото тѣ принадлежатъ къмъ организацията на пролетариата. 3. Вѣрвамъ въ небето, но върху земята, когато пролетариатътъ ще стане единствена владѣеща сила въ свѣта.

Никой не се съмнява сега, че това е утопия, и народнитѣ маси се разочароваха вече отъ много обещания на комунизма. Много отъ комунистическитѣ идеи и обещания не се изпълниха. Ние виждаме, напр., какво става въ последно време въ Русия. Комунизмътъ следъ Ленина измѣни въ много отношения своитѣ цели. Постепенно той еволюира и все повече се превръща на господстваща партия въ Русия, както е фашизмътъ въ Италия и националсоциализмътъ въ Германия. Съвременната руска политика въ своята сщщностъ е руски империализъмъ въ комунистическа форма. Доказателство за това сж възходътъ тукъ на национализма и милитаризма. Вече идеологич-

ната пропастъ не е толкова дълбока и непреодолима, та да смѣтаме Русия за противникъ на всѣко международно сдружение и порядъкъ и на близки отношения. Влизането на Русия въ Обществото на народитѣ, пактътъ съ Германия отъ августъ 1939 г. и напоследъкъ съ Япония, отъ априлъ т. г., сж доказателство, че тя е националистическа държава, както всички други държави. Частнитѣ, национални интереси стоятъ надъ всѣкакви интернационални утопии.

Това сж все признаци и насоки на новото време, които непрѣмънно трѣбва да бждатъ взети подъ внимание отъ страна на християнската Църква. Времената и условията се мѣнятъ, затова и отношенията трѣбва да се измѣнятъ. Църквата въ своитѣ отношения къмъ комунизма трѣбва да открие нови пѣтища и нови методи на въздействие. Тя трѣбва да се подготвя за новитѣ условия, та да изпълни резултатно своята задача да пресъздаде свѣта, да осъществи своята етика и социална мисия.

Сега пристѣпяме по-конкретно къмъ въпроса: при новитѣ условия, какво трѣбва да бжде отношението на Църквата къмъ комунизма? Въ случая сж възможни три отговори на поставения въпросъ: Църквата може да заеме спрямо комунизма положение 1) неприятелско, 2) неутрално и най-после 3) приятелско. И тритѣ тия алтернативи иматъ въ сегашно време свои представители и застъпници.

Ние ще разгледаме накратко и тритѣ възможности, и ще се спремъ главно на последната, която смѣтаме при днешнитѣ условия за най-приемлива.

1. Рускиятъ комунизъмъ или тъй наречениятъ болшевизъмъ отначало следъ завладяване на властта, а и по-после, се показва тъй безогледенъ и неприятелски настроенъ срещу Църквата, щото на нея не ѝ оставаше друго, освенъ да се отбранява и да се бори срещу него, за да запази своето съществуване. Срещу тоя безбоженъ и безотечественъ комунизъмъ се борѣха и всички държави. Църква и държава се съюзиха и обявиха война на комунизма. Бѣше възприето следното начало: единъ истински християнинъ може да стане комунистъ само тогава, когато престане да е комунистъ, значи да се откаже отъ комунистическия свѣтогледъ и начини на действие, и тогава комунизъмътъ му ще бжде християнски. Комунизъмътъ е врагъ на Църквата и тя нѣма нищо общо съ него. Втората половина на това твърдение не изглежда вѣрна за сегашното време, както ще видимъ това по-долу. Би било по-добре, ако Църквата потърси и намѣри по-близки отношения и допиръ съ работничеството.

2. Втората възможностъ, както посочихме по-горе, е неутралното държане. Църквата трѣбва да се опита да отвърне на злото съ добро, т. е. нито да защишава комунизма, нито да враждува съ него. Но такъвъ неутралитетъ отъ страхъ малко ще помогне за урегулиране на отношенията. Страхътъ принуждава мнозина къмъ мълчание и пасивностъ. Но бездействието е чуждо на Църквата. Тя не трѣбва да забравя добрия примѣръ на първитѣ християни и на стотицитѣ и хиляди мжченици, които сж пожертвували живота си за вѣрата въ Христа. Самъ Господъ и Спасителътъ Христосъ пожертвувалъ живота Си за спасението на човѣцитѣ. Сжщо и християнската държава, която се стреми да впрегне на работа всѣка обществена сила, и тя не е доволна отъ такъвъ неутралитетъ на Църквата.

Такъвъ неутралитетъ се показва още по-безсмисленъ, като се вземе предвидъ, че самиятъ комунизъмъ, нито го признава, нито го желае. Та и комунизъмътъ на трапенъ ли е спрямо Църквата? Опитътъ отъ миналото показва, че това е изключено. Думитѣ на Бебеля: „Религията е частна работа и социалиститѣ въ религиознитѣ работи ще трѣбва да спазватъ абсолютенъ неутралитетъ“, сж отдавна остарѣли и никой не ги зачита. Църквата не

може да не се интересува отъ училището и отъ религиозното обучение; тя въ много точки се намира въ допиръ и въ отношение къмъ държавата. Ако тя рече да бжде напълно неутрална и да не се интересува отъ държавнитѣ работи, тогава тя ще изгуби способността на съюзникъ съ държавата и всѣко вътрешно съприкосновение съ вѣрващитѣ, съ своитѣ членове ще се прекъсне. Наистина, Църквата трѣбва да проявява еднаква грижа и любовъ къмъ всички народностни групи и съсловия и, следователно, тя трѣбва да се държи настрана отъ разнитѣ партийни и политически борби, и въ това отношение тя може да бжде неутрална, или най-малко да спомага за отстраняване на класовитѣ неправди и противоречия. Но понеже комунизъмътъ вѣрва, че той е много повече отъ една политическа партия и че той е свѣтогледъ, единъ видъ религия на мѣстото на Църквата, при това положение, много е естествено, че тя не може да бжде неутрална спрямо комунизма.

3. Сега ще пристѣпимъ къмъ разглеждане на третата алтернатива, именно къмъ въпроса: има ли допирни точки между комунизма и Църквата и възможно ли е да се създадатъ мирни отношения помежду имъ, за да се почне обща работа за доброто на човѣчеството. Църквата и комунизъмътъ, взетъ въ основата си, преследватъ една и сжща целъ: общото благо на човѣчеството. Разликата се състои въ това, че тѣ изхождатъ отъ две съвсемъ различни становища. На едната страна имаме идеалистично-теистически свѣтогледъ, а на другата — материалистично-атеистически. Цѣлиятъ мисловенъ апаратъ и духовенъ складъ на комуниститѣ е напълно отрицателенъ къмъ религията. При все това, обаче, има известни допирни точки помежду имъ. И една отъ главнитѣ задачи на Църквата въ новото време е да ги открие и да създаде новъ порядъкъ въ отношенията си спрямо комунизма. Защото комунизъмътъ първоначално по замисълъ е ималъ нѣщо сродно съ християнството и само въ течение на историческото развитие той е изпадналъ въ положението на неговъ противникъ. И ако сега комунизъмътъ рече да се върне къмъ първоначалната си чистота, да се освободи отъ всичката рѣжда и тиня, които сж се наслоили презъ течение на вѣковетѣ, тогава ще отпаднатъ противоположноститѣ, и добритѣ отношения ще се възстановятъ сами по себе си. Ето защо Църквата не трѣбва да се държи настрана отъ проблемитѣ на комунизма и да проявява поведение на неутралитетъ или на непримирима вражда.

Известна е често повтаряната отъ страна на нѣкои комунисти приказка: Ако Христосъ билъ живѣлъ днесъ, Той безспорно би билъ комунистъ. Това, което е изказано въ тия думи съ наивностъ отъ невежество, се издига отъ други въ степенъ на научна теория. Има християни, които сериозно мислятъ, че борбата на Исуса Христа срещу Мамона, Неговата заповѣлъ за любовъ и помагане на ближния, очакването на Царството Божие на земята, биха могли да се поставятъ много или малко наравно съ социалдемократическитѣ очаквания и искания. Отъ страна на тия християни нерѣдко се слушатъ и пристрастнитѣ упреци: Църквата вече е излишна, защото тя се показва неспособна въ борбата срещу капитализма и мамонизма. Тя само се моли: „избави ни отъ злото“, но нищо не е направила радикално, за да отсѣче злото въ корена му.

Не искаме да се отклоняваме, за да видимъ, доколко тия обвинения сж правдиви, а ще отбележимъ само, че, безспорно, християнската Църква е направила много нѣщо за облекчение страданията на човѣчеството, но предстои ѝ още много да върши.

Когато казваме, че Църквата трѣбва да подири пѣтища за разбирателство съ комунизма, за спечелване на работничеството, това съвсемъ не значи, че тя трѣбва да се приспособи до такава степенъ, щото да премине ан

страната на комунизма. Тя не трѣбва да гледа отъ високо и да пренебрѣгва новитѣ знамения и насоки на времето, а реално да ги обсъди и използва, оставайки вѣрна на своя божественъ произходъ. Тя може да изпита и намѣри, кѣде се допиратъ социалистическитѣ идеи и евангелскитѣ повели. Тя трѣбва да разчита на силитѣ, дадени ѝ отъ Бога, и да остане вѣрна на задачитѣ, посочени ѝ отъ нейния основателъ Господъ Исусъ Христосъ. Тагава тя безъ боязнь ще може да работи съ всички политически и народни сдружения, сѣщо така и съ комунизма, и въ известни случаи да се държи приятелски. Но понѣкога въ духа на Евангелието и безъ компромиси по сщчество.

Действително, тукъ тя ще се натъкне на множество пропасти при липса на мостове. Всичкото изкуство е мостовеѣ да се откриятъ и пропаститѣ да се преодолятъ. Църквата не е нито стопанска, нито политическа организация, нейнитѣ човѣшки интереси всѣкога сж свързани съ божественото. При все това, тя не може да си затваря очитѣ предъ реалнитѣ социални проблеми. Понеже тя се състои отъ живи земни сщщества, тя не може да води свѣрхземенъ животъ.

Душепастирствуване не може да се върши всрѣдъ работничеството, ако не се отиде насреща на неговото съзнание за класова борба и не се разбератъ неговитѣ схващания за социалдемократия. Следователно, Църквата трѣбва да изисква отъ своята иерархия, отъ своитѣ служители и свещеници, щото тѣ да иматъ повишенъ интересъ и разбиране по социалнитѣ въпроси, да съдействуватъ за справедливо разпредѣление на надници и възнаграждения, за справедливи отношения между работници и работодатели и въобще за подобрене на разнитѣ условия за животъ. Свещеникътъ трѣбва да има грижата да опознае не само частния животъ на своя енорияшъ, но и класовитѣ интереси и нужди на работничеството. Тѣй става днесъ въ Германия, кѣдето животътъ на работничеството е поставенъ на завидна висота. Наистина, това е само едно помощно срдство въ пастирската дейность на свещеника при изучаване социалнитѣ условия на живота за своитѣ енорияши-работници, но това проучване е отъ голѣмо значение, за да се пристѣпи къмъ фактическото подобрене на живота.

Сѣщо и при срдното и академично образование на богословитѣ трѣбва да се взематъ подъ внимание тия наложителни задачи на Църквата. Бждешитѣ църковни служители и пастири трѣбва да се подготвятъ за новитѣ задачи на Църквата и за новия редъ въ свѣта.

Щомъ като живата енория се състои отъ разни обществени слоеве, съ нееднакви интереси и обществено положение, Църквата е, която може най-добре да изиграе ролята на безпристрастенъ примирителъ и застѣпникъ на онеправданитѣ. Държавата, която често пжти е въ ржцетѣ на управници, произлизащи или отъ срдата на пролетарска класа, или на буржуазна, не всѣкога е въ състояние да играе ролята на справедливъ арбитъръ. За Църквата нѣма ни робъ, ни свободенъ: всички сж равни въ Христа.

Ето тая примирителна и уравновесителна роль е една отъ нейнитѣ главни задачи въ новото време. Фактитѣ говорятъ, че новиятъ справедливъ редъ въ свѣта не ще допусне нито завладяването и господството на единъ народъ надъ други, нито властвуването на една класа надъ други. Мечтата, щото работничеството единствено да поеме властта и да зароби другитѣ класи, си остана праздна надежда дори въ самата болшевишка Русия. Ние виждаме какъ въ Германия и въ Италия трудътъ се поставя на пръвъ планъ и той урегулирва общественитѣ отношения, а не класовиятъ произходъ. Тѣкмо споредъ думитѣ на ап. Павла: „Който не иска да се труди, не бива и да яде“. (2 Сол. 3, 10).

Християнската Църква още не е достатъчно осъзнала живота на общността, тя още не е изпълнила както трѣбва препоржката на ап. Иакова да се избѣгва въ християнскитѣ общини лицеприятieto, и да не се издига личността споредъ нейната вънкашность и богатство за смѣтка на общината, та да се онеправдаватъ сиромаситѣ. „Защото, ако въ събранието ви влѣзе човѣкъ съ златенъ пръстенъ, съ блѣскави дрехи, па влѣзе и сиромасъ съ прости дрехи, и погледнете на облѣчения съ блѣскави дрехи и му кажете: ти седни тукъ добре, а на сиромаса кажете: ти стой тамъ, или седни тукъ, при подножието ми, то не направихте ли въ себе си разлика между тѣхъ и не станяхте ли сѣдии съ лукави мисли? Послушайте, възлюбени мои братя! Нали сиромаситѣ на свѣта избра Богъ да бждатъ богати въ вѣрата и наследници на царството, обещани отъ Него на ония, които Го обичатъ? А вие презрѣхте сиромаса. Нали богатитѣ ви притѣсняватъ и нали тѣ ви влачатъ по сѣдилища?“ и пр. (Иак. 2, 2—6)!

Тия думи сигурно ще се харесатъ и на нѣкое комунистическо събрание, но тѣ не трѣбва да сж чужди и за всѣки християнинъ.

И тѣй, не бива да се води безогледна борба срещу пролетариата и работничеството, а тѣ трѣбва да се евангелизиратъ и спечелятъ за великото дѣло на Спасителя на човѣчеството, Исуса Христа. И доколкото комунизметъ се бори за доброто на човѣчеството, за подобрене участиа на беднитѣ и онеправданитѣ, Църквата не може да вижда въ негово лице свой врагъ. Напротивъ, тя трѣбва да подири пжтица за съвмѣстна работа, та въ духа на християнската любовъ пречупи въ него пакостнитѣ и разрушителни прояви и насоки.

Това не ще се постигне чрезъ нѣкакви концесии и приспособяване къмъ новитѣ социално-политически организации. По тоя начинъ Църквата само ще се отслаби и ще изгуби отъ своето значение. Нейната сила е въ запазване непоколебимъ Христовия духъ, а нейниятъ пжтъ на възходъ е създаване на мощенъ духъ и воля за подобрене и реформиране, за обнова отъ главата до последния членъ. Нужно е пречистване и подготовка за новия редъ въ духа на първоначалното християнство, християнство на дѣла и жертви.

Проф. *Ив. С. Марковски.*

Негласенъ подвигъ.

Рѣдккъ динамизъмъ и надежденъ устремъ сж раздвижили всички ржководници на духовния и материаленъ животъ въ обединена и велика България. Чертайтъ се планове, мобилизиратъ се люде, правятъ се опити, слагатъ се основи, строи се бждното величие на цѣлокупното племе. Това е естествено и похвално, защото, ако обединението на единъ народъ иска жертви — величието пѣкъ на този народъ изисква подвизи! Затова голѣмо и мало, въ града и селото, съ перо и мотика, съ пушка и рало, съ духъ и тѣло, трѣбва доброволно и жертвено да се впрегне въ работа: за възхода на племето, за устройството на държавата, за разцвѣта на културата, за благоденствието на народа, за действителното величие на родината! Трудъ и жертва, подвигъ и идеалъ достойни за следване и одѣлствование, за предклонение и обезсмъртяване — достойна задача за достойно потомство! Ние и другъ пжтъ на това мѣсто писахме, че едва ли днешното наше поколѣние е най-достойно по свѣтогледъ и животъ за изключителната Божия милость къмъ родната земя и за безпримѣрното историческо тържество на националната ни правда, защото редица поколѣния преди насъ ораха съ вѣра и любовъ и сѣха въ огнь и кръвъ роднитѣ права и идеали, а ние, особено мла-

дитѣ, които само пѣмъ и маршируваме, жънемъ прекраснитѣ плодове на тѣхния безсмъртенъ хероизъмъ. Това минало исторически ни задължава и нравствено ни поробва да се окажемъ достойни за великото наследство на великитѣ ни прадѣди! Това можемъ да изразимъ и постигнемъ не съ пѣсни и опиянение, не съ речи и банкети, а съ съзнание и трудъ, съ любовъ и жертва, въ името на Бога и за благо на брата, за да изградимъ едно истинско величие и една вѣковчност на вѣра, родъ и родина!

Невидимитѣ пари се надигатъ въ мъгли, обединяватъ се въ облаци и раждатъ обиленъ дъждъ — дъждътъ е многостранна необходимостъ за всички жизнени твари въ природата. Дъждътъ, обаче, е сборъ отъ капки, въ които сж стопени много пари: всѣка пара има своята стойностъ и всѣка капка — своята задача и полза. Така е и съ духовнитѣ и материални сили на народа: всѣки членъ въ него е пара и всѣки поданикъ — капка, които купно могатъ да образуватъ дъждъ, който обилно и ползотворно може да напои сухитѣ бразди на народния животъ и да произрасти многостраненъ плодъ. Личността трѣбва да стане жертвеникъ за общността, общността пъкъ олтаръ за личността — дветѣ заедно да образуватъ общъ изворъ на лични и обществени блага и радости. Чрезъ единицата за общото и чрезъ общото за единицата — това е стара евангелска повеля и древенъ християнски животъ: този девизъ не е продуктъ и догма на новото време и на именити социолози. При такъвъ възгледъ за нѣщата въ настоящето и бъдещето, себичното и паразитното нѣматъ мѣсто въ никой отраслъ на народния животъ — нѣщо повече: тѣ сж иудинско явление и светотатство съ народнитѣ сѣдбини и бжднини!

Цѣла България — стара и нова — сега може да се оприличи на пчеленъ кошерь, който многоплодно се рои и многостранно твори. Всичко е раздвижено, всичко е впрегнато, всичко твори, всичко е насочено въ събиране на медъ — Богъ да благослови този всестраненъ трудъ и да пази пчелитѣ отъ стихии и врагове: нека ги насочва само къмъ здравитѣ и благоуханни цвѣта въ родната градина, за да бжде подвигътъ обилно медоносенъ за всички! Челникъ на това творчество е родната армия — тя е по всички граници и кжтове на родината и носи свобода и надежда за всички българи. Нейни нераздѣлни съпжтници и сътрудници за великото и народно дѣло сж органитъ на училището, на държавата и първенцитѣ на обществото. Наредъ, обаче, съ войника, учителя, чиновника и общественика, въ това творчество и подвигъ, се движи и скромната фигура на родния пастиръ — движи се не отъ протоколъ и традиция, не за форма и допълнение, а се движи отъ съзнание и любовъ, за одухотворение и увѣковчаване на народното дѣло отъ името и въ името на нѣщо по-високо и по ценно отъ земя и граници, отъ пари и блага! Нашата преса ежедневно ни поднася богатъ материалъ отъ снимки и дописки, отъ статии и отзиви за новоосвободенитѣ кжтове и брата — въ тѣхъ се описватъ битътъ и богатствата на новитѣ земи; описватъ се нуждитѣ и бъдещето на тѣзи кжтове; описватъ се грижитѣ и трудътъ на войника, учителя, чиновника и общественика за доброто и напредъка на освободенитѣ краища; даватъ се поѣмога и картини за народни срѣщи и религиозни служби на народнитѣ ни първопастери; обаче, за дейността на родната Църква въ новитѣ земи и особено за подвига на скромния народенъ пастиръ, почти нищо не се пише! Напълно съмъ сигуренъ, че той не иска да се пише нищо за него и работата му — това е евангелска заповѣдъ и християнско смирение

въ неговия животъ: още пъкъ е и заветъ и примѣръ отъ предходнитѣ на неговото поприще по родната земя и история! Дали таква разбиране и подбуда щадятъ скромността на българския клирикъ и не даватъ изразъ на неговата духовна оранъ върху българската нива, или пъкъ скрито неразположение къмъ него и службата му умишлено замълчватъ творчеството му, за да се каже пакъ нѣкой день отъ трибуната на Народното събрание, че участието на българския пастиръ въ великото народно строителство е било нѣщо като формално жреческо присѣствие въ древенъ езически животъ? Народниятъ клиръ, по ревностъ, работа и постижение за благо на родъ и величието на отечеството, не отстъпва предъ никои другъ органъ и факторъ въ държавата — ако не е надъ другитѣ, не е и следъ другитѣ: рамо до рамо той е съ всички равенъ въ любовъ и трудъ за добротестото на майка България!

Не искаме да бждемъ голословни въ горнитѣ си размисли — ще си послужимъ съ похвални и надеждни факти за духовно-народно творчество въ една отъ новоосвободенитѣ провинции. Думата ни е за Добруджа и за новитѣ части отъ дветѣ североизточни епархии въ царството. Преди известно време въ гр. Добричъ бѣ свикана първа конференция на свещеницитѣ въ Южна Добруджа. Не за хвала нѣкому или пъкъ за показъ предъ други, а въ защита на размислитѣ си, ние правимъ следнитѣ скромни извлѣчения отъ всичко докладвано на конференцията:

„На постоянно мѣстоназначение вече имаме останени 11 души свещеници, а останалитѣ сж още временно командировани.

Първата работа на командированитѣ свещеници е била да се образуватъ комисии, които да констатираатъ съ актове църковнитѣ движими и недвижими имоти въ Южна Добруджа и ограбеното отъ ромънското духовенство църковно имущество.

Заварени сж въ Добришката духовна околия всичко 36 църкви, отъ които само една е построена отъ ромънитѣ и две — отъ българското население презъ време на робството. Останалитѣ 33 сж старитѣ български църкви отъ времето преди робството. Има и 7 стари параклиси. Освенъ тѣхъ има въ постройка 3 нови църкви, които като почти всички обществени постройки, започнати отъ ромънитѣ, не сж довършени. Църковни кжщи, построени главно за жилища на енорийскитѣ свещеници, има 18. Църковни полски имоти има: — 13,374 декара ниви; — 44 декара лозя; — 128-5 декара зеленчукови градини; — 90 декара ливади.

Отъ църковния инвентаръ сж оцѣлѣли почти въ всички църкви нашитѣ стари богослужебни книги и малко църковни регистри за кръщенията, вѣнчанията и погребенията. Всичко останало друго, като одежди и утвари, е или негодно, или полугодно. Отъ всѣка църква ромънското духовенство, при заминаването си, е задигнало хубавитѣ одежди, кръстове, св. съсѣди, икони, килими, покривки, кърпи, а на много мѣста и камбани. Ограбенитѣ църковни принадлежности и църковни налични суми възлизатъ на обща стойностъ — 2,500,000 лева.

Подиръ тая първа работа нашитѣ свещеници сж се погрижили да се прибере останалата, неограбена отъ ромънитѣ, реколта отъ църковнитѣ ниви. *Нѣкои свещеници въ това отношение сж постигнали отлични резултати.* Съ добититѣ по тоя начинъ срдства, или съ доброволни пожертвования, свещеницитѣ веднага сж се погрижили да се почистятъ и направятъ храмоветѣ и пригодятъ за своето назначение, защото съ рѣдки изключения тѣ бѣха твърде много занемарени и изоставени безъ всѣка поправка и под-

дръжка, а нейде дори явно запустѣни.

Покрай тая работа, по-дейнитѣ и усърдни свещеници, още съ пристигането си въ Добруджа образуваха двугласни хорове отъ малки момчета и девойки. Трогателно впечатление правѣха тия чада на църквата, като съ усърдие заучаваха църковнитѣ пѣсни на изустъ или си записваха текста съ *ромънски букви, понеже българската азбука не имъ бѣ позната и не можеха да четатъ по български*. Всички тѣ заявиха, че скоро ще се научатъ да четатъ и пишатъ по български

И наистина, като нѣмаше български учители по нашитѣ Добруджански села почти до срѣдата на м. февруарий т. г., *нашитѣ свещеници откриха недѣлни и вечерни курсове и научиха мнозина млади и стари мъже, момци и девойки да четатъ и пишатъ по български*. Когато се започна преселението на българитѣ отъ Северна Добруджа въ Южна Добруджа, нашитѣ свещеници взеха най-живо участие въ посрещането и настаняването на новодошитѣ. Уредиха закуски и обѣди съ топла храна за преселницитѣ, и заедно съ органитѣ на държавната власть полагаха всички грижи за приютяването и настаняването на братята отъ Северна Добруджа. Паралелно съ това, и следъ това, *свещеницитѣ започнаха да уреждатъ религиозни събрания и беседи, недѣлни училища, енорийски православни християнски братства, безплатни църковни трапезарии, читалища, кооперации*, а следъ като се откриха и започнаха редовни занятия училищата, и ученически християнски дружества.

Въ резултатъ на тая дейность днесъ въ Добришката духовна околия имаме 18 енорийски християнски православни братства съ приблизително 1496 членове; 8 безплатни църковни трапезарии, които реловно функциониратъ; 8 ученически православни християнски дружества, съ 865 членове. Горнитѣ сведения черпимъ отъ в-къ „Християнска защита“, бр. 8, год. V, 1 май 1941 год.

Това е негласниятъ подвигъ на родния пастиръ „Церкви и отечеству на ползу!“ Цитиранитѣ данни се отнасятъ само за една духовна околия въ новоосвободена Добруджа. Тѣ сж скромни нагледъ, но сж разностранни и надеждни, плодъ на родолюбиво съзнание и пастирска ревность! Ние вѣрваме, че така се е работило и работи и въ останалитѣ духовни околии на равна и хлѣбородна Добруджа — майка на всички родни земи. Родната Църква е била, е и ще пребжде, въ робство и свобода, на Авакумска стража за добротестнето и благоденствието на многострадалното ни племе и родина!

Протоляконъ Г. Ибришимовъ.

Православие и политика.

Въ далечното и близко минало православната вѣра е била здрава и непоклатима основа, върху която се е градѣло духовно-културното единство и политическата солидарность на народитѣ отъ православния Изтокъ. Православната църква е била за всички тѣзи народи тѣхно общо отечество — „*вселенско отечество*“ — въ което сж живѣли и се чувствували като братя.

Разединителната сила на частнитѣ интереси не е могла да надделѣе обединяващата сила на общата вѣра. Съзнанието на духовно единство и разбирателство стои надъ всички други политически и икономически фактори въ международния животъ. Защото политическитѣ и икономическитѣ интереси получаватъ правилна постановка и щастливо разрешение тогава, когато

сж подчинени на духовния факторъ и се разглеждатъ въ духа на взаимно довѣрие и разбирателство.

Въ свѣтлината на тѣзи исторически предпоставки *икуменическото движение* въ наше време се явява като единъ вдѣхновенъ гласъ на християнската съвѣсть, указващъ пътя на народитѣ къмъ единение и разбирателство. Защото икуменическото движение поставя на преденъ планъ духовно-етичния факторъ въ взаимоотношенията на християнскитѣ народи. *Всесвѣтскиятъ съюзъ за сближение на народитѣ чрезъ Църквата* е дѣло на група богослови и църковници, чийто идеализъмъ предизвикваше недоумение въ модерното наше време, пропито съ духъ на материализъмъ и съмнение. Развилитѣ се напоследъкъ събития доказаха по най-очевиденъ начинъ, колко правдива и вдѣхновена е тезата на *икуменическото движение*, особено за православнитѣ народи. Честитѣ срѣщи, устройвани отъ представители на църковния и богословския животъ отъ православнитѣ страни, дадоха възможность да се опознаятъ отблизу, да изразятъ своитѣ национални въжделения, да се вслушатъ въ справедливитѣ тѣжби на едновѣрнитѣ братя и да размѣнятъ мисли върху начина и срѣдствата, чрезъ които би могло да се осъществи всеправославното единство. Общото желание за сближение, икуменическитѣ ентусиазъмъ, апостолското дързновение и дѣйната християнска любовь — това сж главнитѣ двигатели на икуменическото движение. Тѣ, обаче, добиватъ пълнота и завършеность само тогава, когато не сж помрачавани отъ тъмнитѣ облаци на несправедливи, насилствено наложени договори или отъ непримиримостта на националния егоизъмъ.

Днесъ вече много несправедливости между православнитѣ народи сж премахнати. Много трѣне по пътя на тѣхното сближение сж почистени. Ньойскиятъ договоръ рухна предъ тържествения маршъ на новия редъ, въ който православнитѣ народи нѣма да бждатъ раздѣлени на враждебни лагери, работещи повече за западноевропейскитѣ сили, отколкото за собственитѣ си национални интереси.

Това, което нѣкога се считаше за невъзможно, днесъ е вече действителность. За първи пътъ въ Крайова два православни народа — ромънскиятъ и българскиятъ — на равни начала и при пълна свобода разглеждатъ смѣткитѣ си и поставятъ начало на нова епоха въ тѣхнитѣ взаимни отношения. Както ромънскиятъ всѣкидневенъ печатъ, така и българскиятъ църковенъ печатъ, отбелеза, че въ основата на българо-ромънското разбирателство стои православната вѣра и духовнитѣ връзки отъ миналото. Тържественото прогласяване на новата епоха въ отношенията между ромъни и българи стана чрезъ посещения: то на ромънския м-ръ Никифоръ Крайникъ, професоръ въ Богословския факултетъ въ Букурещъ. Поканенъ да държи лекция въ Софийския университетъ (Богословския факултетъ), м-ръ Крайникъ (чието име означава *вестителъ*) недвусмислено изтъкна предъ нашитѣ ръководни и културни срѣди принципитѣ на *икуменическото движение*, които трѣбва да лежатъ въ основата на българо-ромънското приятелство. Православнитѣ народи иматъ едно общо духовно „*вселенско отечество*“, въ което тѣ трѣбва да живѣятъ и се чувствуватъ като братя. Цѣлото посещение на м-ръ Крайникъ стана подъ знака на православието и съ видното и дори изключително участие на нашитѣ църковни и богословски срѣди.

Доскоро икуменическото движение имаше по-скоро идеалистиченъ характеръ. Днесъ то показва своята практична ефикасность. То посочва истинския пътъ

къмъ единение и разбирателство на православнитѣ народи. Въ Крайова и въ София българи и ромъни дадоха примѣръ, кои сж начинитѣ и срѣдствата за осъществяване на сътрудничеството между всички православни народи. Православната църква е „вселенско отечество“ за всички православни народи. Старитѣ политически системи и съглашения, основани подѣ чужди внушения, рухнаха съ всичката си изкуственост. Въ новото време на първо мѣсто трѣбва да стои фронтътъ на православието, задъ който трѣбва да се наредятъ всички православни народи, които съзнаватъ мисията си на земята — да запазятъ отъ поругания и унищожение онази богата съкровищница на стара култура, чийто блѣсъкъ тепърва ще освети съ благодатнитѣ си лъчи бездушния модеренъ свѣтъ.

Сим. Симеоновъ.

Почитъ къмъ свещенослужителитѣ.

Тия редове ни завръщатъ далеко назадъ въ безгрижнитѣ и весели дни на детинството. Ала онова, що искаме тукъ да разкажемъ, е тѣй живо и прѣсно, като че току тия дни се е случило. А отдавна бѣха тия дни. Свободата не бѣ озарила родната ни земя, а родното ми мѣсто — Брацигово, съ шесттѣ близки села, не се бѣше още дигзало за възстание.

И течеха си тогавашнитѣ дни въ вѣра и трудолюбие, и духъ на свободолубие осияваше буднитѣ и мжжествени жители на моето родно Брацигово. Защото то бѣ имало Божията благодать да се насели съ здрави българи, еднитѣ заварени тамъ, наричани болгари, а другитѣ дошли отъ Костурския край, наричани арнаути. А и еднитѣ и другитѣ бѣха корави българи, па държеха здраво за праотеческата вѣра и за народнитѣ обичаи и народното предание. Пиянство въ селата не се знаеше, кражба не ставаше, та днитѣ протичаха въ трудъ и въ грижи за селището. Улицитѣ му тогава още бѣха постлани съ камъни, а отъ дветѣ имъ страни бѣха наредени по-високи камъни, нѣщо като днешнитѣ плочници.

Училище е имало отдавна, а черквата „Св. Иванъ Предтеча“ била строена въ края на четиридесеттѣ години на миналото столѣтие. Поминѣкътъ билъ цвѣтуещъ и идѣлъ по-малко отъ земедѣлие и скотовѣдство, повече отъ занаяти и търговия. И сега сж се запазили редица дюкяни отъ дветѣ страни на пазарищната улица.

И тая минута, като пишемъ тия редове, оживѣватъ споменитѣ за ония дни, които предшествуваха събитията отъ 1876 год.

Неволно човѣкъ, поученъ отъ годинитѣ и живота, се изпълва съ почитъ и удивление къмъ тогавашнитѣ наши дѣди и родители, които, безъ да очакватъ закрила и насърчение отъ държавата и закона, творѣха народното благоденствие, па го създаваха съ упоритостъ и съобразителностъ, свойствени на българина, както и съ твърда вѣра въ Бога Всеподателя.

* * *

Въ ония дни въ Брацигово свещенодействуваха трима свещенослужители. Тѣ бѣха, както сж се запазили споменитѣ, тѣсно сближени съ пасомитѣ си. Не били чужди и за вѣжделенията на народа. Единство царувало между пастири и паство, чийто животъ билъ близъкъ на свещенослужителитѣ. Въ ония дни, близо до възстанието, не съществуващо разединение между свещенослужители, първенци и интелигенция, каквато имало вече въ будното и мжжествено мое родно мѣсто. И било лесно презъ фе-

вруарий на 1876 год. да се основе комитетъ, чийто председателъ билъ по изборъ свещеникъ Никола Соколовъ. Тѣй свещенослужителитѣ дали единия отъ тримата за председателъ на комитета, който предстоеше да подготви и дигне възстанието въ Брацигово. Тѣй тѣсно свещенослужителитѣ живѣли съ народнитѣ вѣжделения за свобода, като доблестниятъ председателъ на комитета, свещеникъ Никола Соколовъ се поминалъ въ затвора въ Пловдивъ, а най-стариятъ отъ тѣхъ, свещеникъ Пѣйо лежалъ въ затвора въ Одринъ, отгдето билъ освободенъ заедно съ други затворници-възстаници презъ юлий на 1876 год. по султанско опрощение (амнистия).

* * *

Паството се отплащаше съ почитъ и привързаностъ къмъ своитѣ свещенослужители, които грижливо задоволяваха духовнитѣ нужди на преданитѣ си пасоми, па имаха присърдце и тѣхнитѣ мъжки и изпитания, каквито всѣкога ставатъ въ живота.

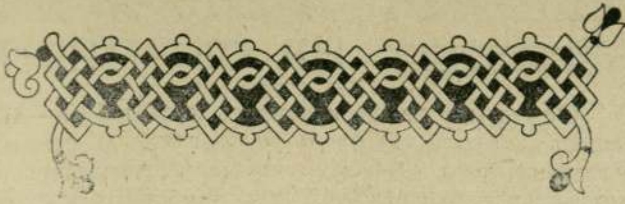
Живо и днесъ си спомнямъ, съ какво благоговѣние и съ каква почитъ се посрѣщаха на улицата свещенослужителитѣ. Бивахъ самъ зритель, макаръ и невръстенъ, на такива просто мили срещи между пастири и пасоми.

Предъ нашата нова къща (старата бѣ въ дъното на двора) надъ улицата имаше чешма, отъ дветѣ страни на която бѣха поставени каменни седала. Тукъ подирѣ обѣдъ се нареждаха свободнитѣ отъ къщна работа съседки. Понеже въ нашия домъ имаше три снахи да шетатъ, баба ми рѣдко липсваше отъ тоя съседски сборъ, па и ние внуци и внучки бивахме всѣкога около нея. Възрастнитѣ приказватъ и плетатъ или предатъ, децата играятъ, който мине поздравлява, а насѣдалитѣ жени подставатъ за отговоръ на поздрава.

Случваше се да мине и нѣкой отъ свещенослужителитѣ. Мѣстото позволяваше, щото той да бжде забелязанъ отдалечко. Тогава разговоритѣ се прекъсваха, ставаха всички съседки, нареждаха се почитително, па и ние децата сме около тѣхъ. Свещеникътъ е предъ изправилитѣ се да го посрещнатъ жени, които се изреждатъ, като се започне отъ най-възрастнитѣ, да цѣлватъ смилено и почитително дѣсницата на Божия служителъ, а това правимъ и ние — децата. Ще каже свещенослужителтъ нѣкоя и друга дума на богобоязливитѣ пасомки и ще си отмине. Но тѣ стоятъ прави, докато той завие въ улицата, па тогава и съседкигѣ насѣдватъ отново отъ дветѣ страни на чешмата. Случваше се да срещнатъ свещенослужителя въ улицата. Тогава се отбиватъ да му цѣлунатъ ржка и да приематъ отеческата му благословия, па си продължаваха пжтя. Тази почитителна и сърдечна среща между пасоми и свещенослужители тогава ми е правѣла силно впечатление, безъ да съмъ бивалъ въ състояние, поради възрастьта си, да проникна въ нейната жщина и да проумѣя потрѣбичата ѝ за истинно и дълбоко вѣрующитѣ пасоми.

Но днесъ нѣкакъ си това ми става ясно. Днесъ чувствавамъ, че будното онова население чрезъ своитѣ свещенослужители е изпросвало Божията закрила и благословия въ житейскитѣ начинания. И това е било източникъ на неподозирана духовна сила, която е носѣла спелука, давала бодростъ на духа, мжжество на волята да се преодолѣятъ изпитанията, защото, гдето е вѣрата въ Бога, тамъ е мжжеството да се дири доброто и правдата, да се любя ближния като себе, па и да се жертвува за родното свое всичко, що би било потрѣбно, както знае нашиятъ здравъ и вѣрующъ народъ да се бори и жертвува за Църква и Родина, и за Върховенъ Вождъ, въплотение на народното и държавно единство.

Н. Хр. Петлешковъ.

Изъ духовната съкровищница на Църквата.

Сила и премждростъ.

Отъ св. Григорий Ниски.

Апостолътъ казва: „Христосъ е Божия сила и Божия премждростъ“ (1 Кор. 1, 24). Тъзи думи ни разкриватъ преди всичко боголепнитъ понятия, съ които се характеризирва името Христосъ и които правятъ това име за насъ дълбокочтимо. Понеже всъка тварь, позната чрезъ опита или недостъпна за разума, отъ Христа е получила битие и чрезъ Него е произлѣзла, за да се опредѣли явлението на Христа, чрезъ Когото всичко е сътворено, нужно е съ силата да се съедини и премждростъта. Съчетанието на тѣзи две понятия — сила и премждростъ, ни дава да разберемъ, че великитъ и неизразими чудеса въ всемира не биха били възможни, ако премждростъта предварително не би обмислила тѣхното произхождение, и ако силата, която осъществява мислитъ на дѣло, не би съпровождала премждростъта за одѣлотворение на замисленото отъ нея. Значението на името Христосъ се открива за насъ въ две раздѣлни понятия: премждростъ и сила. Когато спремъ очи върху величието на вселената и чрезъ размисълъ върху творението идваме до неизразимо удивление — тогава ние откриваме неизречената сила на Христа; когато пъкъ се размислимъ върху въпроса, че всичко съществуващо въ свѣта не е имало по-рано животно, че многообразното естество на всички живи твари е осъществено чрезъ Божественото мановение — тогава ние се увѣряваме, че наистина Христосъ е непостижима премждростъ!

Молещиятъ се вика къмъ Господа; къмъ Него е обрнато окоето на душата му; Него той привлича съ молитвата си. По такъвъ начинъ, който отправя погледъ къмъ силата, а силата е Христосъ, той чрезъ силата се утвърждава въ вътрешния човѣкъ, както говори Апостолътъ (Еф. 3, 16); а който пъкъ се обръща за помощъ къмъ премждростъта — подъ която пакъ се разбира Христосъ — става премждръ, както гласи книгата Притчи: „Защото Господъ дава мждростъ; отъ устата Му иде знание и разумъ“ (Притч. 2, 6.). И тѣй, именуващиятъ се съ името на Христа, Който е сила и премждростъ, длъженъ е сжшо така, съобразно тѣзи наименования, да прояви въ себе си сила, която да порази грѣха и да роди премждростъ, която да избира доброто въ живота. Ако проявимъ и осъществимъ въ живота си премждростъ и сила — първата като изборъ на добродетели, а втората като срѣдство за утвърждаване въ това, което разумно сме избрали, ние ще достигнемъ съвършенството на живота, което се постига при помощта на силата и премждростъта. Пътътъ на истинското съвършенство не познава граница — истинското съвършенство се състои въ това: растежътъ въ доброто да не знае край!

Отъ руски — *Ибр.*

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

„Изповѣдватъ, че познаватъ Бога, а съ дѣлата си го отричатъ“.

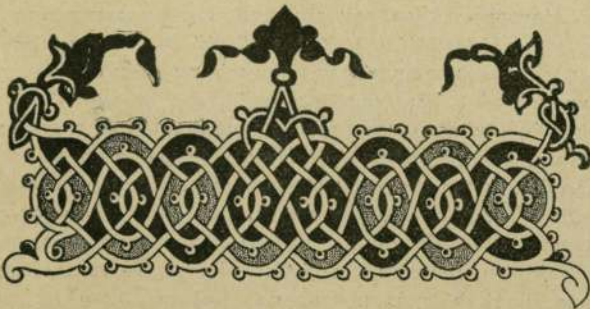
Мирното гръцко население — мъже и жени — въ Гърция и о. Критъ извършило нечувани жестокости надъ ранени германски войници, паднали въ пленъ, макаръ германскитъ войски, навсѣкжде въ завладѣнитъ отъ тѣхъ страни, да сж проявили рѣдко рицарство къмъ плененитъ и ранени неприятели и да оказвали всъкаква закрила на мирнитъ граждани. Ала срѣщатъ се у насъ наивници, които не искатъ да вѣрватъ въ възможността на тия гръцки злодеяния, защото гърцитъ били културенъ християнски народъ, пъкъ и самото атинско днешно правителство, безъ да отрича самитъ жестокости, приписвало ги на англичанитъ, които безгранично мразѣли германцитъ.

Поклонницитъ на гръцката култура, изглежда, сж хора съ кжса паметъ и съвсемъ не знаятъ нито близката, нито далечната история. Много народи, особено славянскитъ, сж страдали отъ злочинствата и вѣроломството на гърцитъ. Още въ 11-я вѣкъ руския лѣтописецъ Несторъ ги охарактеризиралъ съ класическия афоризъмъ: „лъстиви бо суть греки даже до сего дне“ — лъжливи, коварни сж гърцитъ до день днешенъ“. А за критскитъ гърци още въ най-старо време (6-я вѣкъ преди Хр.), когато гръцкитъ републики били въ разцвѣта си, далъ най-некрасива атестация тѣхниятъ философъ-поетъ Епименидъ, като ги охарактеризиралъ не само като лъжци и бездѣлници-дармоядци, но и като хора съ звѣрски инстинкти. „Критяни — казалъ той — сж винаги лъжци, зли звѣрове, лениви търбуси“. Къмъ лъжата тѣ имали такава голѣма склонностъ, че думата $\lambda\omicron\upsilon\pi\sigma\tau\omicron\varsigma$ (говоря, постъпвамъ по критски) у гърцитъ и до днесъ е още синонимъ съ $\psi\epsilon\upsilon\delta\omicron$ (лъжа, измамвамъ). Привеждайки тия думи на критския философъ, апостолъ Павелъ пише на своя ученикъ Тита, епископъ въ Критъ: „Това свидетелство е истинско. По тая причина изобличавай ги строго, за да бждатъ здрави въ вѣрата... Тѣ изповѣдватъ, че познаватъ Бога, а съ дѣлата си го отричатъ, бидейки гнусни, непокорни и негодни за никакво добро дѣло“ (Тит. 1, 12—16).

За съжаление, гърцитъ презъ всички вѣкове си запазили по атавизъмъ тия звѣрски инстинкти. Както знаемъ отъ историята, въ началото на 11-я вѣкъ византийскитъ императоръ Василий II съ гордостъ си прикарчилъ позорното прозвище *Вулгароктонъ* (българоубиецъ), задего по негова заповѣдъ на заловенитъ 15 хиляди български войници били извадени очитъ, като на всѣки 100 души билъ оставенъ само по единъ съ едно око, за да води другитъ, и всички ослѣпени били пратени при царь Самуила. Сжщитъ жестокости тѣ, подпомогнати отъ сърбитъ, извършиха и въ 1913 год., презъ Междусъюзническата война, като и тогавашния свой кралъ (Константинъ) възвеличиха съ титула *Вулгароктонъ*. Смѣтайки тия звѣрства за военни добродетели, тѣ тогава се опитаха още повече да ги культивиратъ чрезъ отпечатване и разпространение и на съответни картини. Така, тия дни столичниятъ в. „Зора“ изнесе фотографни снимки на две такива гнусни и ужасни картини: на едната — гръцки евзонъ (пехотинецъ съ бѣла фустанела) вади очитъ на български войникъ, а на другата (съ надписъ „о Вулгарофагосъ“, т. е. българоядецътъ) — гръцки войникъ гризе като звѣръ лицето на български войникъ. Карнегиевата международна комисия, която анкетира тогава тия звѣрщини, разкри такива ужаси, вършени отъ гърцитъ надъ мирното българско население въ Македония

и надъ плененитѣ български войници (като, напримѣръ, хвърлянето въ морето на архимандритъ Евлогия, управляващъ Солунската епархия, на секретаря му Хр. Баганджиевъ и др.), че цѣлъ свѣтъ потрепери и се погнуши. А не по-малко жестоки и звѣрства тѣ проявиха и тая година, като изпратиха на заточение по островитѣ хиляди и хиляди невинни наши сънародници, не само мъже, но и жени и бабички — всички по-събудени българи и българки, и ги оставиха тамъ да умратъ отъ гладъ.

Прискърбенъ фактъ е, че въ нравствено отношение нашитѣ южни съседи не сж много напреднали: и като християни, тѣ си оставатъ сж същитѣ езически нечовѣшки инстинкти, каквито имали при Епименида (б-я вѣкъ преди Хр.) и по-късно — въ време на ап Павла (около 60-та год. следъ Р. Хр.). Ясно е като бѣлъ день, че и днесъ, подиръ 19 столѣтия откато приели християнството и апостолътъ потвърдилъ истиността на грозното свидетелство за критскитѣ гърци, продължаватъ да сж вѣрни думитѣ, които сжщиятъ апостолъ казалъ за тѣхъ: „изповѣдватъ, че познаватъ Бога, а съ дѣлата Го отричатъ“.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Сждебно отдѣление.

Съобщава се на заинтересованитѣ страни и лица, че на седмото сждебно заседание на Св. Синодъ презъ лѣтната му сесия на 1941 година ще бждатъ сложени на разглеждане следнитѣ производства:

VII сжд. заседание — 21. VI. 1941 г.

- 1) в. бр. д. № 211/39 на Йорданъ Полегановъ, отъ Дупница и Катя Йорд. Полеганова, отъ София.
 - 2) в. бр. д. № 114/40 на Костадинъ Хр. Георгиевъ, отъ Пловдивъ и Стоянка Петкова, отъ с. Видимъ, Трянско.
 - 3) в. бр. д. № 142/40 на д-ръ Йосифъ и Кръстина Ватевъ, отъ София.
 - 4) в. бр. д. № 174/40 на Христо Тотевъ Христовъ и Смина П. Пенчева, отъ с. Плачковци, Дрѣновско.
 - 5) в. бр. д. № 197/40 на Адамъ Спасовъ Марковъ и Райна Григорова, отъ София.
 - 6) в. бр. д. № 35/41 на Стойчо и Магдалина Кръстеви, отъ с. Врабево, Троянско.
 - 7) в. бр. д. № 62/41 на Георги Василевъ Ангеловъ, отъ Пирдопъ и Недѣлка Г. Ангелова, отъ с. Козарско, Пещерско.
 - 8) в. бр. д. № 107/41 на Тодоръ и Елена Константинови, отъ София.
 - 9) в. бр. д. № 108/41 на Тотка и Атанасъ Суванджиеви, отъ Костенецъ, Софийско.
 - 10) в. бр. д. № 109/41 на Георги Милевъ Везовъ, отъ Брусарци, Ломско и Марийка К. Панайотова, отъ София.
- Забележка:* Ако горното заседание не се състои на опредѣлената дата, или не се разгледатъ всички дѣла, отлагатъ се за следващето по редъ заседание.

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА.

Осветиха се фериботниятъ корабъ Русе—Гюргево, съ който се свързватъ българскитѣ и ромънски желѣзници чрезъ Дунава, и новопристигналиятъ голѣмъ пѣтнически параходъ „Царъ Борисъ III“, който ще служи за международната пѣтничка служба по Дунава.

— Българскиятъ параходъ „Мария Луиза“ се запалилъ въ Пирея. Отведенъ отъ пристанището въ морето, той чрезъ експлозия потъналъ. Причинитѣ не сж изяснени.

— Назначени сж: за българ. пълномощенъ м-ръ въ Загребъ г. Юрданъ Мечкаровъ, за управляващъ българ. легация въ Братислава г. Стратиевъ и за директоръ на печата Д-ръ Николаевъ.

— Въ Добруджа почна връщането на конфискуванитѣ отъ ромънски правителства земи.

— Министерскиятъ съветъ увеличи съ 10% всички надници на работницитѣ въ частни предприятия.

— Н. Величество Царътъ има среща съ Фюрера и Маршалъ Гьорингъ по случай пребиваването си въ Германия.

Хърватскиятъ водачъ Д-ръ Анте Павеличъ замина за Берлинъ.

— Опредѣлени сж вече границитѣ на Хърватско и отъ къмъ Сърбия. Границата върви по линията отъ 1913 год. Остава да се опредѣлятъ границитѣ на югъ — къмъ Санджака, и на изтокъ — съ Унгария.

Турция засили мѣрцитѣ за противовъздушна отбрана.

Сключени бѣха стопански спогодби съ Германия и Италия.

Френското правителство свика колониаленъ и воененъ съветъ въ Виши, да обсъди мѣрцитѣ за защита на колониитѣ следъ английскитѣ нападения по въздуха въ Сирия и Ливанъ. Съветътъ е изработилъ мѣрки за защита на колониитѣ.

— Отношенията между Америка и Франция се влошиха следъ сближението на последната съ Германия. Въпрѣки обясненията на френското правителство, че германски войски нѣма въ френскитѣ колонии, американското правителство продължи враждебното си и съ недовѣрие отношение къмъ Франция.

— Сирия бѣ нападната отъ френскитѣ отцепници генералитѣ Де Голъ и Катру, които навлѣзоха съ помощта на английскитѣ войски въ Сирия. Сега започнаха боеве. Франция протестира предъ Англия.

— Петенъ и Лавалъ се помириха. Лавалъ е въ Виши.

— Испания е натоварени съ защита на френскитѣ интереси въ Англия.

Руското правителство скъса отношенията си съ гръцкото правителство на Кралъ Георги и покани гръцкия пълномощенъ м-ръ да напусне страната.

— Между Русия и Германия се постигнаха нови спогодби.

Положението въ Иракъ е неопредѣлено. Следъ влизането на англичанитѣ въ Багдадъ се започнаха борби между националисти и английскитѣ приятели, които ще продължатъ.

Германскиятъ водачъ Адолфъ Хитлеръ и водача на Италия Бенито Мусолини имаха среща въ Бренеръ. Разисквани сж редъ въпроси, свързани съ

бързото нанасяне ударъ надъ Англия и съ американското поведение

Англия преживява, следъ поражението си въ Критъ, голѣма вътрешна криза. Правителството Чърчилъ е атакувано въ парламента и доминионитѣ. Правителството на Чърчилъ разчита на бързата американска помощъ.

Японскитѣ войски нанесоха съкрушителенъ ударъ надъ китайскитѣ войски. Унищожени сж 30 отъ най-добритѣ китайски дивизии.

— Япония отново заяви, че ако Америка се намѣси въ полза на Англия въ войната, ще срещне японски войски.

Войната. Следъ падането на Критъ, дето бѣха уловени 16 хиляди пленници и цѣлото английско въоръжение, германцитѣ обвиниха Англия и гърцитѣ въ жестокости надъ ранени германци и пленници.

По море, подводници и летала потопиха много английски параходи.

Въ Сирия англичани съ отцепницитѣ френски генерали Де Голъ и Катру почнаха боеве. Франция ще се защитава. Германия би помогнала на Франция, ако ѝ бжде поискана помощъ.

I. У насъ.

Откриване лѣтната сесия на Св. Синодъ въ голѣмъ съставъ. Вчера сутринта Св. Синодъ въ голѣмия си съставъ откри своята редовна лѣтна сесия подъ председателството на Намѣстникъ-председателя Високопреосвещения Видински митрополитъ Неофитъ. Присѣтствуватъ всички 11 Високопреосвещени епархийски Архиепие.

Годишниятъ актъ въ Пастирско богословския институтъ. На 8 т. м. се извърши годишниятъ актъ въ Пастирско богословския институтъ при светата Черепишка обителъ. Актътъ стана въ присѣтствието на Тѣхни Високи Преосвещения митрополититѣ Видинския Неофитъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ, и Вратчанския Паисий. Божествената Литургия се отслужи отъ Високопреосвещения Паисий, подпомогнатъ отъ ректора на института Негово Високопреподобие архимандритъ Симеонъ и други клирици. Следъ светата служба ректорътъ на института прочете кратъкъ отчетъ за живота и постиженията на училището презъ изтеклата учебна година. Подиръ това Намѣстникъ-председателътъ на Св. Синодъ произнесе напѣтствена речъ къмъ зрѣлостницитѣ. Отговори и благодари първенецътъ на випуска, следъ което се раздадоха свидетелствата на завършилитѣ курсисти. Подробности около акта ще дадемъ въ единъ отъ иднитѣ броеве на вестника.

Позивъ за подаряване книги. Всебългарскиятъ съюзъ „Отецъ Паисий“, който поддържа връзки

съ българитѣ прѣснати навсѣкжде по свѣта и, преди всичко, имъ изпраща български книги, отправя молба къмъ всички българи и българки да подарятъ български книги, много книги, които ще се изпратятъ въ Македония, Тракия, Западнитѣ покрайнини и Моравско. „Ако нѣмате книги — говори се въ позива — подарете на Съюза пари, за да купи четиво за нашитѣ братя и сестри на чужбина и въ освободенитѣ български земи. Хиляди български души жадуватъ за родно печатно слово, както попукана отъ задуха земя лѣте жадува за благодатенъ дъждъ. Дайте вашитѣ приноси — капка по капка — за да утолимъ тая благословена жажда“.

Книгитѣ и паритѣ да се изпращатъ на адресъ: Всебългарски Съюзъ „Отецъ Паисий“, ул. „Гр. Игнатиевъ“ № 13, София.

Вратчанскиятъ Митрополитъ въ Пастирско-богословския институтъ. Негово Високопреосвещенство Вратчанскиятъ митрополитъ Паисий на 16 и 17 м. м. е посетилъ Пастирско-богословския институтъ при Черепишкия манастиръ и присѣтствувалъ на учебнитѣ занятия, като е вземалъ участие въ изпитванията въ класъ, а на 26 май, 2, 3 и 4 юний, като синодаленъ пратеникъ, е председателствувалъ комиснитѣ по Свещ. Писание, Основно богословие и Литургика. На 3 юний въ „Рашовъ долъ“ въ присѣтствието на всички питомци отъ Пастирско-богословския институтъ, на ученицитѣ отъ с. Люти-бродъ и на селяни отъ околнитѣ села, е отслужилъ заупокойна молитва за загиналитѣ 12 души отъ четата на Ботевъ и е говорилъ въодушевлено за подвига имъ и за постижението на националнитѣ идеали на българския народъ.

Препоръчани книги. Въ заседанието си на 27 V. т. г. Св. Синодъ одобри и препоръчва следнитѣ книги:

1. *Е. Спекторски.* Християнство и култура. Прев. П. Черняевъ. Доставя се отъ П. Черняевъ, ул. В. Емануилъ III. 40 София. Цена 90 лв.

2. *Д-ръ Ив. Г. Панчовски.* Естествена наука и религия. Цена 12 лв.

Г-нъ Черняевъ е ималъ щастливата идея да преведе многоценния трудъ на Е. Спекторски върху отношението на християнството къмъ различнитѣ клонове на културата. Този трудъ е отъ голѣма полза за всички ония, които живо се интересуватъ отъ проблемитѣ на нашето време, поставени въ свѣтлината на християнската вѣра.

Г-нъ Панчовски е изложилъ доста ясно, логично и убедително въпроса за отношението на естественитѣ науки къмъ религията. Той има предвидъ предимно младежта, но книгката е интересна и за всѣки, който се интересува отъ този въпросъ. Това е № 1 отъ библиотеката, която г. Панчовски започва да издава.

II. Въ чужбина.

Ромънската църква. Освещаване на работилница за църковни утвари. На 7 априлъ т. г. станало тържественото освещаване на работилницата за църковни утвари на Библейския институтъ въ зданието на Св. Синодъ на Ромънската православна църква въ Букурещъ. На тържеството присѣтствували Н. Блаж. патриархъ Никодимъ, основателъ на института, неговитѣ викарни епископи, свещеницитѣ патриаршески съветници, членоветѣ на издателския комитетъ на Библейския институтъ и др.

„Този новъ фактъ на църковно организиране — отбелзва по тоя случай официалниятъ органъ на

Ромънската църква — е особено радостенъ, понеже е въ духа на времето, щото тази църковна „индустрия“, практикувана досега даже въ сърцето на страната отъ различни индивиди отъ различни народности и вѣроизповѣдания и даже безъ никакво вѣроизповѣдание (до неотдавна и еврейтѣ продаваха кръстове съ образа на Разпнатия отъ прадѣдитѣ имъ), да се превърне въ една църковна работилница въ столицата на страната съ благочестиви работници румъни и християни.

Тая нужда, незначителна нагледъ, бѣ разбрана напълно отъ Н. Блаж. патриархъ Никодимъ, който, запълвайки я сега, си свързва името завинаги и съ това хубаво начало, като първоиерархъ на Ромънската православна църква.

Тази работилница за църковни утвари, съ секциитѣ, които ще се развиятъ въ последствие: художество, позлатяване и пр., ще допринесе за християнизирание на маситѣ — било чрезъ разпространяване кръстчета и иконички между народа, като се започне съ малкитѣ деца отъ училището, било чрезъ позлатяване иконитѣ за храмоветѣ и домоветѣ на вѣрующитѣ“.

Въ Литва. Смъртта на митрополитъ Елефтерий. Митрополитъ Елефтерий, който отъ две десетилѣтия възглавяваше Литванската православна църква, починалъ внезапно въ гр. Ковно. Преди 15 години, когато бѣха поставени въпроситѣ за юрисдикцията на Руската православна църква въ различнитѣ страни, останали вѣнъ отъ границитѣ на Русия, митрополитъ Елефтерий се подчини на официалния глава на Руската православна църква — Московския митрополитъ Сергий, давайки подписа си за лоялност по отношение на съветската власт. Все пакъ това обстоятелство не запази стария иерархъ отъ преследванията, които последваха при окупирането на Литва. Тѣ, именно, сж му повлияли болезнено, като чрезъ тия си страдания той изкупи предишнитѣ грѣшки.

Въ Полша. Хиротония на Украински епископъ. Въ недѣля, 9 февруарий 1941 г., въ православната катедрала на Варшава билъ възведенъ въ архиерейски санъ за православенъ епископъ на Краковъ архимандритъ Паладий (въ мирѣ Видобинъ Руденко)

Ударъ отъ бичъ рѣзки прави, а ударъ отъ езикъ кости троши; мнозина сж паднали отъ остъръ мечъ, но не толкозъ, колкото сж паднали отъ езикъ (Сир. 28, 20-21).

ЕКЗАРХИЙСКИ УСТАВЪ

СЪ ТЪЛКУВАНИЯТА И НАРЕДБИТѢ НА СВ. СИНОДЪ, ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕНЪ СЖДЪ, МИНИСТЕРСТВОТА И СЪОТВѢТНИТѢ ЗАКОНОДАТЕЛСТВА.

Томъ I и II. Цена 350 лева
отъ Д-РЪ ХРИСТО ТАНЧЕВЪ
Доставя СИНОДАЛНАТА КНИЖАРНИЦА
Пари по пощенска чекова смѣтка № 280

Обявление № 432. Изгубеното кръщелно свидетелство на Христо Златковъ, отъ гр. Трънъ, да се счита невалидно. Издаденъ е дубликатъ.
гр. Трънъ, 31 май 1941 год.

1-86-1

Арх. намѣстникъ: *прот. П. Калевъ.*

Обявление № 406. Изгубеното кръщелно свидетелство на Иванчо Виденовъ, отъ с. Врабча, Трънско, да се счита невалидно. Издаденъ е дубликатъ.
гр. Трънъ, май 1941 г.

1-87-1

Арх. намѣстникъ: *прот. П. Калевъ.*

Обявление. Изгубено е издаденото презъ 1937 год. удостоверение на Йовна Георгева, отъ с. Заветъ, Айтоско, че е свободна за първи бракъ. Да се счита невалидно.

с. Люляково, 27. V. 1941 г.

1-85-1

Енор. свещ. *Александъръ Розановъ.*

Обявление. Изгубеното бракоразводно свидетелство № 3334, отъ 17 май 1921 г. на Велико Петровъ, отъ с. Кочакъ, Варненско, да се счита невалидно. Замѣнено е съ препись.

гр. Варна, 5. VI. 1941 г.

1-88-1

Отъ канцеларията
на св. Варненска и Преславска Митрополия

СИНОДАЛНО КНИГОИЗДАТЕЛСТВО

София, пл. „Св. Недѣля“ № 17

Въ Синодалната книжарница въ София ще намѣрите на складъ всички богослужебни, прочитни и други книги, както и голѣмъ брой религиозни картини различни голѣмини.

Всички свещеници, църковни настоятели и други служебни лица, които иматъ нужда отъ духовна литература, да се отнесатъ направо до

СИНОДАЛНА КНИЖАРНИЦА

София, пл. „Св. Недѣля“ 17. — Чекова смѣтка № 280

Гл. редакторъ: Хр. Поповъ.

Печатъ С. М. Стайковъ — София.